

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ

INTERDISCIPLINARY
RESEARCH

УДК 65.014. (045)
JEL Classification D01

Данилко Ірина
аспірант
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
м. Київ, Україна
E-mail: I_Danilko@meta.ua

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПІДТРИМЦІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація

Вступ. Визначення ролі організаційно-економічного забезпечення в підтримці функціонування суб'єктів підприємництва є актуальним у теоретичному та практичному відношенні.

Мета статті полягає у розкритті ролі та сутнісного значення організаційно-економічного забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва.

Методи. Автором використано наступні методи дослідження: експертний, аналогій, аналізу і синтезу, метод функціонального аналізу.

Результати. Відзначається ускладнення умов здійснення господарської діяльності в різних галузях економіки, що обумовлено відносною насиченістю ринків, посиленням тиску міжнародної конкуренції на внутрішні ринки, збільшенням ролі інновацій в забезпеченні належних конкурентних позицій суб'єктів підприємництва.

Наголошується на необхідності активізації в управлінні господарською діяльністю суб'єктів підприємництва такого фактора виробництва як «підприємницька здібність», вплив якого полягає у пошуку кращої комбінації трьох основних факторів: праці, землі та капіталу.

Доведено, що організаційно-економічне забезпечення є складовою фактора «підприємницька здібність». Його роль полягає у підвищенні обґрунтованості управлінських рішень для збереження та посилення конкурентних позицій суб'єктів підприємництва.

Складовими частинами організаційно-економічного забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва є економічне та організаційне забезпечення. Економічне забезпечення представлене економічними інструментами управління, серед сукупності яких найбільшою значущістю виділяються: ціна, податки, інновації, кредит та інвестиції тощо. Організаційне забезпечення пов'язано із організаційним порядком реалізації керівних дій та управлінських рішень. Це означає формування відповідної організаційної структури управління та системи взаємозв'язків між керівним складом і підлеглими та між структурними підрозділами.

Перспективи. Перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтуванні методичного порядку оцінки впливу економічних інструментів на загальну ефективність суб'єктів підприємництва та визначенні детального організаційного порядку супроводу їх впровадження.

Ключові слова: організаційно-економічне забезпечення, економічне забезпечення, організаційне забезпечення, суб'єкти підприємництва, управління, конкурентоспроможність, ефективність.

Вступ.

Зміцнення ринкових позицій суб'єктів підприємництва в економіці може бути забезпечено за умови посилення їх техніко-технологічного рівня виробництва та підвищення готовності до

прийняття конкурентних рішень.

В економічній теорії загальноновизнаним є виокремлення наявності 4 основних факторів виробництва в економіці – праці, землі, капіталу та підприємницької здібності. При цьому слід зазначити, що, четвертий вказаний фактор (підприємницьку здібність) стали вважати окремим фактором виробництва відносно недавно – останні декілька десятиліть. Це стало наслідком ускладнення умов ведення підприємництва та посиленням вимог до осіб, які приймають управлінські рішення. До обставин, що викликали вказані ускладнення, можна віднести – відносну насиченість ринків, посилення тиску міжнародної конкуренції на внутрішні ринки, збільшення ролі інновацій в забезпеченні належних конкурентних позицій суб'єктів підприємництва тощо. Врахування зазначених та інших обставин потребує широкого професійного світогляду для підприємців, вміння обґрунтовано визначити мету розвитку власного бізнесу та вміло структурувати процес її досягнення. Це пов'язано із належним організаційно-економічним супроводом прийняття управлінських рішень суб'єктами господарювання у ринковому середовищі. У зв'язку із цим, визначення ролі організаційно-економічного забезпечення в підтримці функціонування суб'єктів підприємництва є актуальним у теоретичному та практичному відношенні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Обрана для дослідження тема є багатоаспектною. Дослідженню її аспектів приділяли увагу такі іноземні учені, як: Алчян А., Демсец Г. [1], Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. [6], О'Шонесси Дж. [7], Самуельсон П., Нордхаус В. [8], Фримен Р. [10], Стіглер Дж. [11] та інші. У свою чергу, серед вітчизняних вчених, предметом уваги яких є обрані для вивчення питання, можна відзначити Андрійчука В. Г. [2], Боднар О.В. [3], Коваленка Ю.С. [4], Лузана Ю.Я. [5], Шпичака О.М. [6] та багатьох інших.

Узагальнення положень наукових робіт вищезазначених авторів дає нам підстави стверджувати про важливість проблеми організаційно-економічного забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва при вирішенні ними різних завдань розвитку.

Мета.

Метою написання статті є розкриття ролі та сутнісного значення організаційно-економічного забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва. Вирішення зазначеної мети пов'язано із розв'язанням наступних завдань:

- розкрити складові організаційно-економічного забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва;
- визначити роль та сутнісне значення організаційно-економічного забезпечення в підтримці функціонування суб'єктів підприємництва.

Методологія дослідження.

Методологія дослідження полягає у змістовному визначенні ролі організаційно-економічного забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва, що пов'язано із характеристикою тих завдань, що воно виконує у процесі підтримки господарських одиниць. У свою чергу, характеристика його складових передбачає розкриття елементів та їх функціональної спрямованості у процесі досягнення цілей розвитку суб'єктів підприємництва.

Слід відзначити, що у даній статті поняття суб'єкт підприємництва, суб'єкт економіки, суб'єкт господарювання, господарюючий суб'єкт, організація, фірма використовуються як синоніми.

В процесі написання статті використані наступні методи: експертний, аналогій, аналізу і синтезу, метод функціонального аналізу.

Результати.

Значною кількістю вчених, зокрема П. Самуельсоном [8, С. 49-50], дослідження економічної

проблематики прийняття управлінських рішень на рівні суб'єктів підприємництва здійснюється у ракурсі обґрунтування адекватних відповідей на базові питання їх діяльності, а саме: 1) який товарний асортимент виробляти та у якій структурній пропорції товарів між собою? 2) яким техніко-технологічним способом здійснити виробництво товару? 3) на якого споживача та за якою ціною пропозицією повинен бути орієнтований певний товар? Підготовку ефективної відповіді на зазначені питання слід здійснювати на комплексній основі при урахуванні взаємозв'язку між ними. Відправною позицією початку розгляду цих питань є усвідомлення фактичного стану суб'єкта підприємництва та цілей його розвитку. Спосіб вирішення кожного із зазначених трьох основних питань є елементами порядку досягнення загальної цілі господарюючого суб'єкта.

Рівень економічної ефективної господарської діяльності в умовах ринку визначається не тільки на стадії виробництва товару, а й у процесі підготовки до виробництва та пропозиції виробленого товару споживачам. Тобто етапами визначення загальної економічної ефективності господарської діяльності є: матеріально-технічне забезпечення виробничих процесів, безпосереднє виробництво товару або продукції, зберігання (складування), транспортування та реалізація. Кожний етап висуває специфічні вимоги до господарських процесів, недотримання яких може суттєво позначитись на загальному стані економічної ефективності суб'єктів економіки.

Узагальнення наукових праць Андрійчука В.Г. [2], Боднар О.В. [3], Коваленка Ю.С. [4], Лузана Ю.Я. [5], Шпичака О.М. [9] дало нам підстави для виділення у таблиці 1 окремих акцентів господарської діяльності й представити характеристику акцентів з підвищення ефективності, а також безпосередніх механізмів з підвищення ефективності за кожним виділеним етапом господарського циклу просування товару на ринку. Відповідним чином, прийняття ефективних господарських рішень керівним складом господарюючих суб'єктів потребує належного організаційно-економічного забезпечення за кожним з етапів господарської діяльності.

Таблиця 1

**Акценти з підвищення ефективності підприємницької діяльності
за етапами господарського циклу економічних суб'єктів**

Етапи господарського циклу просування товару на ринку					
Назва етапу	Матеріально-технічне забезпечення	Виробництво товару	Зберігання	Транспортування	Реалізація
Акцент з підвищення ефективності	Купівля видів матеріально-технічних ресурсів на альтернативній основі належної якості за більш низькою ціною	Комбінування обсягів за видами ресурсів для отримання більшої кількості продукції	Забезпечення умов для мінімізації втрат товару та його пошкодження	Своєчасна доставка в потрібне місце і час без пошкодження товару	Продаж всієї запланованої кількості товару за більш вищою ціною
Механізм реалізації	Купівля оптової партії; купівля товару з доставкою на склад.	Купівля та опанування високо-продуктивної техніки та технології виробництва	Купівля та опанування належного обладнання та технології зберігання	Купівля належної транспортної техніки або користування послугами транспортних компаній	Використання різних умов продажу товару та його після-продажного обслуговування відповідно періодів календарного та маркетингового років

*Джерело: узагальнено автором за результатами опрацювання [2, 3, 4, 5, 9].

В організаційному відношенні будь-який ринок характеризується динамічним складом суб'єктів підприємництва, що є результатом протікання абсолютно природних економічних процесів. В будь-який ринок постійно входять нові суб'єкти підприємництва, частина з яких залишається у бізнесі, в той час, як інша частина не знаходить себе у ньому. Основними причинами цього можуть бути: недостатня ефективність роботи та бажання змінити сферу економічної діяльності. Таке становище може виникнути внаслідок неповної кваліфікаційної готовності підприємців або недостатньої обґрунтованості прийняття рішень в динамічних ринкових умовах і браку часу у них

для опанування нових тенденцій в економіці.

Значна завантаженість поточними справами переважної більшості керівного складу господарських одиниць обумовлює стійку їх потребу в отриманні допомоги з організаційно-економічного обґрунтування виробничо-фінансових рішень. Узагальнено можна зазначити, що будь-яке управлінське рішення може прийматись спонтанно або на основі його попередньої підготовки. Підготовка та реалізація будь-якого господарського рішення означає процес організаційно-економічного забезпечення супроводу його впровадження. Даний напрям економічної теорії є багатоаспектним і таким, що привертає до себе увагу багатьох дослідників.

Складовими організаційно-економічного забезпечення прийняття управлінських рішень є організаційне та економічне забезпечення. Як загальне забезпечення (організаційно-економічне), так і його окремі складові є багатоаспектними за своїм змістовним значенням та проявом у практичній дійсності.

Економічне забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва пов'язане із вибором для кожної фірми найбільш прийнятних механізмів, що сприятимуть більш ефективному порядку досягнення цілей її розвитку. У ринкових умовах Мескон М. Х., Альберт М. та Хедури Ф. [6] зазначають, що у фірм може бути декілька цілей, причому вони можуть бути рівнозначними. Наприклад, одна ціль може полягати у реалізації всього виробленого за певний господарський період товару (продукції), а інша, не менш важлива, передбачати підвищення ефективності господарської діяльності (наприклад, рівня рентабельності).

В контексті постановки питань поточного дослідження доцільним є розгляд загального господарського циклу за 5 етапами, представленими у таблиці 1. Як загальний рівень ефективності функціонування, так і рівень ефективності за кожним з етапів господарського циклу обумовлюється досягненням більш кращого співвідношення між доходами та витратами.

Основними економічними механізмами господарської діяльності фірм є: ціна, податки, інновації, кредит та інвестиції тощо.

Боднар О.В. [3] та Шпичак О.М. [9] наголошують на тому, що одним з найбільш важливих економічних механізмів є ціна. Фірми функціонують у ринкових умовах, які характеризуються обмеженістю ресурсів та наявністю конкуренції за кращі умови їх придбання. Одним з важливих ресурсів виробництва є також такий ресурс як «праця». Кожна з фірм зацікавлена у підборі висококваліфікованого складу співробітників. Узагальнений механізм «ціна» відносно робочої сили означатиме рівень оплати праці, на який кваліфікований працівник погодиться і не матиме бажання перейти до іншої фірми.

Загальний рівень прибутковості визначається рівнем оподаткування господарських одиниць, зокрема податком на прибуток. Економічне забезпечення високого рівня продуктивності та конкурентоспроможності фірм полягає у формуванні належного матеріально-технічного рівня господарської діяльності, що значною мірою обумовлюється рівнем впровадження інновацій. Економічною основою впровадження інновацій є прибуток господарських одиниць або інвестиції у формі кредиту чи інших зовнішніх джерел фінансування.

Більш поглиблений розгляд господарського механізму суб'єктів підприємництва доводить важливість запровадження системного розгляду та розширення економічного підходу до організаційно-економічного.

Організаційне забезпечення пов'язано із організаційним порядком реалізації керівних дій та управлінських рішень. Це означає формування відповідної організаційної структури управління та системи взаємозв'язків між керівним складом і підлеглими та між структурними підрозділами. Слід відзначити, що упорядкованість організаційної структури господарських одиниць є суттєвим чинником їх конкурентної позиції на ринку, про що вказують Алчян А., Демсец Г. [1], О'Шонесси Дж. [7] та Стіглер Дж. [11].

Так, вище зазначалось, що одним із основних економічних механізмів є ціна, наприклад ціна певного ресурсу. Але у практичному відношенні розгляд суто певного рівня ціни ресурсу слід

здійснювати із умовами його доставки. У даному відношенні слід враховувати і чинник часу та потенційну потребу залучення додаткового працівника чи додаткового часу основного працівника на виконання операції з доставки товару. Більш зрозуміло це можна пояснити на умовах забезпечення здійснення зовнішньоекономічних операцій. У великих міжнародних фірмах немає просто поняття ціна: є внутрішня ціна, ціна CIF, ціна FOB тощо. Наприклад, купівля товару за ціною CIF (англ. cost, insurance and freight) означає придбання товару на умовах коли його продавець включає у ціну товару його безпосередню вартість, вартість страхування під час морського перевезення та вартість фрахту по оплаті доставки товару у порт призначення. За цих умов (FOB), з моменту отримання товару покупцем у продавця у певному порту, відповідальність за будь-які додаткові витрати з ушкодження або втрати товару повністю вже переходять до покупця. Тобто господарська практика доводить необхідність розгляду не тільки суто економічних механізмів, але й порядку їх використання при здійсненні бізнес-операцій, що повністю входить в організаційно-економічне забезпечення супроводу господарської діяльності.

Підтримання стабільності складу працівників на будь-якій фірмі складно досягти суто за рахунок економічних механізмів. В цьому відношенні корисним є використання широкого арсеналу також і заходів морального стимулювання. Наприклад, фірма Coca-Cola використовує механізми підтримки персоналу, зокрема вирішення умов доставки працівників на фірму або додому після роботи, надання абонентів на відвідування спортивних залів після роботи, залучення окремої людини для вирішення господарських проблем працівників (з купівлі продовольчих або промислових товарів) тощо. Зазначене є організаційною складовою або передумовою підвищення продуктивності праці та виконання поставлених завдань працівниками.

В Японії на деяких фірмах є кімнати відпочинку і навіть кімнати психологічного розвантаження. В японському менталітеті прийнятним є наявність кімнати, яка є точною копією кімнати керівника фірми з його манекеном. На вході в таку кімнату є біти, які любий працівник може використати відносно манекену керівника без будь-яких штрафних санкцій до себе.

Прийняття господарських рішень повинно виходити із економічної логіки. Формування організаційної структури виробництва, посад керівників структурних підрозділів повинно бути раціонально обґрунтовано. В цьому відношенні слід виходити із визначення сукупності виробничих процесів та із врахування залежності між ними. Тобто, якщо один процес є складовою іншого виробничого процесу – то у проєктованій організаційній структурі управління керівник (спеціаліст) залежного процесу доцільно, щоб був підлеглим або підпорядкованим керівнику (спеціалісту) основного процесу. А якщо певний процес не є об'ємним для суб'єкта господарювання, то взагалі доцільним є передача його виконання представникам професійних учасників ринку. Прикладом у цьому відношенні буде виконання процесу ведення бухгалтерського обліку в малих суб'єктах ведення бізнесу. Однією з вимог здійснення бізнесу є ведення бухгалтерського обліку та певний порядок звітування в державні фінансові та статистичні органи. Проте за невеликих обсягів ділових операцій для таких малих підприємств не вигідним буде утримання окремої посади бухгалтера, а більш вигідним буде передача виконання операції ведення бухгалтерського обліку на сторону для професійних виконавців. Зазначені обставини обумовлюють існування на ринку професійних консалтингових структур.

Як здійснення господарської діяльності, так і її організаційно-економічне забезпечення доцільно будувати на стратегічній основі, про важливість чого наголошує Фримен Р. [10]. Перехід до стратегічного підходу в управлінні дає можливість визначитись із пріоритетами господарського розвитку та етапами його досягнення.

Висновки і перспективи.

Відзначається ускладнення умов здійснення господарської діяльності в різних галузях економіки, що обумовлено відносною насиченістю ринків, посиленням тиску міжнародної конкуренції на внутрішні ринки, збільшенням ролі інновацій в забезпеченні належних конкурентних

позицій суб'єктів підприємництва.

Тому, наголошується на необхідності активізації в управлінні господарською діяльністю суб'єктів підприємництва такого фактора виробництва як «підприємницька здібність», вплив якого полягає у пошуку кращої комбінації трьох факторів: праці, землі та капіталу.

Доведено, що організаційно-економічне забезпечення є складовою фактора «підприємницька здібність». Його роль полягає у підвищенні обґрунтованості управлінських рішень для збереження та посилення конкурентних позицій суб'єктів підприємництва.

Складовими частинами організаційно-економічного забезпечення функціонування суб'єктів підприємництва є економічне забезпечення та організаційне забезпечення. Економічне забезпечення представлене економічними інструментами управління, серед сукупності яких найбільшою значущістю виділяються: ціна, податки, інновації, кредит та інвестиції тощо. Організаційне забезпечення пов'язано із організаційним порядком реалізації керівних дій та управлінських рішень. Це означає формування відповідної організаційної структури управління та системи взаємозв'язків між керівним складом і підлеглими та між структурними підрозділами.

Доведена важливість врахування особливостей формування управлінських рішень та організаційно-економічного забезпечення їх реалізації за етапами господарського циклу, сукупність яких узагальнена до п'яти: матеріально-технічне забезпечення виробничих процесів, безпосереднє виробництво товару або продукції, зберігання (складування), транспортування та реалізація. Кожний етап висуває специфічні вимоги до господарських процесів, неналежний організаційно-економічний супровід яких може суттєво позначитись на загальному стані економічної ефективності суб'єктів економіки.

Перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтуванні методичного порядку оцінки впливу економічних інструментів на загальну ефективність суб'єктів підприємництва та визначенні детального організаційного порядку супроводу їх впровадження.

Список використаних джерел

1. Алчян А., Демсец Г. Производство, стоимость информации и экономическая организация. *Вехи экономической мысли*. Т. 5 : Теория отраслевых рынков. СПб. : Экономическая школа, 2003. С. 280-317.
2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. Київ: КНЕУ, 2013. 779 с.
3. Боднар О.В. Ціноутворення на продукцію рослинництва : монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2017. 360 с.
4. Коваленко Ю. С. Сільськогосподарське підприємство в ринковому середовищі. Київ: ІАЕ УААН, 2000. 204 с.
5. Лузан Ю.Я. Організаційно-економічний механізм забезпечення розвитку агропромислового виробництва України : монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2010. 472 с.
6. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента ; пер. с англ. Москва: Дело, 1992. 702 с.
7. О'Шонесси Дж. Принципы организации управления фирмой : пер. с англ. Москва: Прогресс, 1979. 216 с.
8. Самуэльсон П., Нордхаус В. Экономика : пер. с англ. [под ред. Тарасевича Л.С., Леусского А.И.]. Москва: Бином-КноРус, 1999. 799 с.
9. Шпичак О. М. Економічні механізми державного регулювання ринків сільськогосподарської продукції та їх проблеми. *Економіка АПК*. 2011. №2. С. 150-155.
10. Freeman R. E. Strategic Management : A Stakeholder Approach. First Edition. Boston: Harpercollins College Div, January 1984. 275 p.
11. Stigler G.J. The Organization of Industry. Homewood, R. D. Irwin, 1968. 328 p.

Статтю отримано: 01.05.2018 / Рецензування 04.06.2018 / Прийнято до друку: 15.06.2018

Iryna Danylo

Postgraduate Student

National Scientific Center „Institute of Agrarian Economics“

Kyiv, Ukraine

E-mail: I_Danilko@meta.ua

THE ROLE OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMICAL PROVIDING FOR SUPPORT OF ACTIVITY OF SUBJECTS OF ENTREPRENEURSHIP

Abstract

Introduction. Determining the role of organizational and economic support in supporting the functioning of business entities is relevant in the theoretical and practical terms.

The purpose of the article is to reveal the role and significance of organizational and economical providing of activity of subjects of entrepreneurship.

Methods. The author used the following research methods: expert method, analogies, method of analysis and synthesis, method of functional analysis.

Results. Complication of conditions of implementation of economic activity in different branches of economy is noted. This is caused by: relative saturation of markets, an increase of influence of international competition on domestic markets, an enlarge of the role of innovations in providing the proper competitive positions of business entities.

The necessity of activation of such production factor as “entrepreneurial ability” in management of business activity of subjects of entrepreneurship is emphasized. Influence of this factor is consist of in search of better variant of combination of three main factors as: labour, land and capital.

The organizational and economical providing is component of the factor “entrepreneurial ability” have been proven. The role of it is conclude in increasing of the validity of management decisions for saving and enlarging of competitive positions of subjects of entrepreneurship.

The economic providing and the organizational providing are the components of organizational and economic providing of activity of subjects of entrepreneurship. The economic providing is represented by economic management tools, among which the most significant are: price, taxes, innovations, credit and investments, and the like. The organizational providing is connected with organizational order of realization of managerial actions and management decisions. This means the formation of an appropriate organizational structure of management and a system of interrelations between managers and subordinate employees and between structural subdivisions.

Discussion. The prospects for further research are to substantiate the methodological procedure for assessing the impact of economic instruments on the overall effectiveness of business entities and to determine the detailed organizational arrangements for their implementation.

Keywords: the organizational and economical providing, the economical providing, the organizational providing, subjects of entrepreneurship, management, competitive ability, efficiency.

References

1. Alchyan, A., & Demsets, H. (2003). *Proizvodstvo, stoimost informacii i ehkonomicheskaya organizaciya* [Production, Information Costs And Economic Organization]. *Vekhi ekonomicheskoy mysli* [Milestones of economic thought], 5, 280-317.
2. Andriichuk, V.H. (2013). *Ekonomika pidpriemstv ahropromyslovoho kompleksu : pidruchnyk* [Economics Of Agricultural Enterprises : Textbook]. Kyiv, Ukraine : KNEU.
3. Bodnar O.V. (2017). *Tsinoutvorennia na produktsiiu roslynnytstva : monohrafiia* [Pricing for crop production: monograph]. Kyiv, Ukraine : NNC IAE.
4. Kovalenko, Yu.S. (2000). *Silskohospodarske pidpriemstvo v rynkovomu seredovyshchi* [An Agricultural Enterprise in a Market Environment]. Kyiv, Ukraine : IAE UAAAN.
5. Luzan Yu.Ia. (2010). *Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm zabezpechennia rozvytku ahropromyslovoho vyrobnytstva Ukrainy : monohrafiia*. [Organization And Economic Mechanizm Of Providing Of Development Of Agroindustrial Production Of Ukraine: monograph]. Kyiv, Ukraine: NNC IAE.
6. Meskon, M.H., Al'bert, M., & Hedouri, F. (1992). *Osnovy menedzhmenta* [Management]. Moscow, Russia : Delo.
7. O'Shonessi, Dzh. (1979). *Principy organizacii upravleniya firmoj* [Principles Of Organization Of Company Management]. Moscow : Progress.

8. Samuelson, P., & Nordhaus, V. (1999). *Ekonomika* [Economics]. Moscow, Russia : Binom-KnoRus.
9. Shpychak O.M. (2011). Ekonomichni mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання ryнкiv silskohospodarskoi produktsii ta yikh problemy [Economic mechanisms of state regulation of agricultural products markets and their problems]. *Ekonomika APK*. [Economics of AIC], 2, 150-155.
10. Freeman, R.E. (1984). *Strategic Management : A Stakeholder Approach*, First Edition, Boston: Harpercollins College Div.
11. Stigler, G.J. (1968). *The Organization of Industry*, Homewood, R. D. Irwin.

Received: 05.01.2018 / Review 06.04.2017 / Accepted 06.15.2018

